

Najaarsnota 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Inleiding	4
2 Beleidsrapportage	9
3 Financiële rapportage	20
Bijlagen	28
Bijlage 1: Administratieve begrotingswijziging	29
Bijlage 2: Begrotingswijziging	30

Voorwoord

Voor u ligt de Najaarsnota 2025 van gemeente Hoeksche Waard. In deze nota blikken we terug op de gestelde doelen en informeren we u over de voortgang van de plannen en werkzaamheden van dit jaar.

Op 5 november 2024 stelde de gemeenteraad de programmabegroting 2025-2028 vast. In deze begroting presenteerden we per programma de doelen die we voor de komende begrotingsjaren wilden halen. De voorliggende nota laat zien dat het overgrote deel van de gestelde doelen zijn gehaald of naar verwachting verlopen.

Een deel van de doelen is structureel en meerjarig, en heeft onze blijvende aandacht. Zo is er doorlopend gewerkt aan de verbetering van de bereikbaarheid, de leefbaarheid van de dorpen en de vitaliteit van de verenigingen in onze gemeente. De samenwerking in de regio en binnen bestuurlijke netwerken werd geïntensiveerd, en tegelijkertijd bleef een toegankelijke dienstverlening voor onze inwoners een voorname prioriteit.

De inzet van gemeente Hoeksche Waard heeft dit jaar tot concrete resultaten geleid. Gezamenlijk kwamen we tot de Toekomstvisie 2040, waarmee we uitdragen welke gemeente we willen zijn en worden. Voor ondernemers werd een Bedrijventerreinenstrategie vastgesteld die ruimte voor ontwikkeling biedt, en in Oud-Beijerland werd Stougjeswijk aangewezen als doorbraaklocatie voor de versnelde bouw van woningen. Op sociaal gebied is, onder het mom van 'helpen door te doen', ingezet op het meer betaalbaar en toegankelijker maken van de zorg. Hiervoor is werk gemaakt van onder meer het verminderen van bureaucratie en regeldruk, het terugdringen van het aantal doorverwijzingen naar duurdere specialistische zorg en het voorkomen van onnodige zorgverlening.

In de financiële rapportage zijn de autonome ontwikkelingen van bestaand beleid verwerkt en hebben wij alle budgetten bijgesteld naar actuele inzichten. Met het oog op de regels in het kader van de begrotingsrechtmatigheid hebben wij in deze Najaarsnota de budgetten (zowel de baten als de lasten) zo nauwkeurig mogelijk bijgesteld. Daar waar budgetbijstellingen in 2025 een structurele doorwerking hebben in de jaren daarna, is deze structurele doorwerking ook meerjarig verwerkt in de begroting.

De financiële rapportage laat over het geheel een positieve bijstelling van de begroting 2025 zien van € 1,0 miljoen, voor het grootste deel veroorzaakt door aanvullende middelen in het gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2025. Daarnaast ontstaan voordelen in 2025, doordat activiteiten die in 2025 niet (volledig) zijn uitgevoerd doorschuiven naar 2026. Hier tegenover zien wij ook nadelen, zoals de jeugdhulpuitgaven.

Wij kijken ernaar uit om samen met u het beleidsmatige- en financiële begrotingsjaar 2025 op een goede manier af te ronden!

1 Inleiding

Voor u ligt de Najaarsnota 2025 van gemeente Hoeksche Waard. Hierin geven wij inzicht in de voortgang van de geformuleerde doelstellingen en onderwerpen/activiteiten uit de (actuele) begroting 2025.

1.1 Algemeen

De Najaarsnota beschrijft of de belangrijkste doelstellingen uit de geactualiseerde programmabegroting op schema liggen. Het doel is rapporteren over de belangrijkste beleids- en financiële afwijkingen in de programma's van het huidige begrotingsjaar. Indien nodig kan de raad gevraagd worden om herverdeling van budget tussen programma's of het muteren van reserves. Naast tekorten worden ook overschotten op budgetten gemeld.

De Najaarsnota bevat de volgende onderdelen:

- **Samenvatting en toelichting**
Hierin geven wij een beeld van de uitkomsten van de Najaarsnota en lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen en verschillen toe.
- **Beleidsrapportage**
In de beleidsrapportage is, per programma, een verantwoording opgenomen over de voortgang van de maatschappelijke effecten, doelen en speerpunten uit de actuele programmabegroting. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een indicator en indien nodig geven wij een toelichting. Hierbij rapporteren wij primair op afwijkingen ("management by exception"). Hiervoor hanteren wij ondergenoemde indicatoren.

Wél merken wij hierbij op dat niet alle doelstellingen uit de begroting 2025 voldoende "smart" geformuleerd zijn, waardoor het rapporteren op de voortgang in voorkomende gevallen niet eenvoudig is. Dit betreft een onderdeel dat wij, in afstemming met de Auditcommissie, verder willen ontwikkelen om hiermee betere sturing op onze doelstellingen te faciliteren.

✓	Gereed
■	Uitvoering loopt conform planning en gestelde kaders
■	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
■	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

- **Financiële rapportage**
In de financiële rapportage is, per programma, een verantwoording opgenomen van de budgetbijstellingen in 2025. Daarnaast rapporteren wij in de financiële rapportage over de mutaties die wij in de reserves doorvoeren, de aanpassingen van ons investeringsprogramma en de budgetten die wij willen overhevelen naar het volgende begrotingsjaar.

1.2 Samenvattend beeld

Beleidsrapportage

Deze Najaarsnota laat een gunstig beeld zien op de realisatie van de doelstellingen die in de programmabegroting 2025 zijn opgenomen. In totaal wordt gerapporteerd over 73 maatschappelijke effecten, doelen en of speerpunten. Daarvan is 8% (groen vinkje) gereed (Voorjaarsnota 4%), 85% (groen) loopt volgens planning (Voorjaarsnota 91%), 7% (oranje) staat onder druk (Voorjaarsnota 5%) en van geen van de doelen wijkt de uitvoering in negatieve zin af (rood).

Programma	Groen		Oranje		Rood		Gereed		Totaal
	Voor-jaar	Na-jaar	Voor-jaar	Na-jaar	Voor-jaar	Na-jaar	Voor-jaar	Na-jaar	Totaal
0 Bestuur en Ondersteuning	9	8					✓	1 ✓	9
1 Veiligheid	9	8					✓	1 ✓	9
2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	7	7					✓	0 ✓	7
3 Economie	14	14	1	1			✓	0 ✓	15
4 Onderwijs	6	5					✓	1 ✓	6
5 Cultuur, Sport en Recreatie	5	5	1	1			✓	0 ✓	6
6 Sociaal Domein	5	5	1	1			1 ✓	1 ✓	7
7 Volksgezondheid en Milieu	6	6					1 ✓	1 ✓	7
8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	5	4	1	2			1 ✓	1 ✓	7
Totaal	66	62	4	5	0	0	3 ✓	6 ✓	73

Financiële rapportage

Hieronder treft u een totaaloverzicht van het actuele financiële beeld vóórafgaand aan de Najaarsnota 2025:

(Bedragen x €1 mln)

Actueel financiële beeld voorafgaand aan Najaarsnota 2025		2025
A	Begrotingssaldo primitieve begroting 2025	-0,4
	Tussentijdse begrotingswijzigingen:	
	17e BW 2024: SUVIS regeling scholen	0,2
	26e BW 2024: Slotrapportage 2024	1,6
	1e BW 2025: Septembercirculaire 2024	0,5
	10e BW 2025: Aanpassen Dienstverleningsovereenkomst Bres	-0,5
	14e BW 2025: Voorjaarsnota 2025	0,8
B	Actueel begrotingssaldo vóór Najaarsnota	2,2

De begrotingswijzigingen die géén effect op het begrotingssaldo hebben zijn vanwege de leesbaarheid buiten dit overzicht gehouden. Vanwege de afronding worden bedragen kleiner dan €50.000 weergegeven als € 0,0 mln.

Ontwikkelingen saldo 2025

Het actuele begrotingssaldo 2025 ná de Voorjaarsnota 2025 en ná verwerking van de effecten van de meicirculaire 2025 bedraagt € 2,2 miljoen positief. Dit is het saldo vóóordat de effecten van deze Najaarsnota zijn verwerkt. Onderstaande tabel bevat de effecten van de Najaarsnota per programma.

(Bedragen x €1 mln)

Actueel begrotingssaldo ná Najaarsnota 2025		2025
C	Najaarsnota: effecten per programma	
	0. Bestuur en ondersteuning	-0,5
	1. Veiligheid	0,0
	2. Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte	-0,3
	3. Economie	0,8
	4. Onderwijs	-0,0
	5. Sport, cultuur en recreatie	1,2
	6. Sociaal Domein	-0,8
	7. Volksgezondheid en milieu	-0,4
	8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-2,1
	Algemene Dekkingsmiddelen, Overhead, Vpb en onvoorzien	3,2
	Totaal effecten najaarsnota	1,0
Saldo begroting 2025 na najaarsnota (B+C)		3,1

De bedragen zijn weergegeven in miljoenen en afgerond op 1 decimaal. Derhalve worden bedragen kleiner dan €50.000 weergegeven als € 0,0 mln.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij in deze Najaarsnota de budgetten in totaliteit met € 1,0 miljoen positief bijstellen. De grootste bijstellingen per programma zijn te vinden in het onderdeel 'Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien' (ca. € 3,2 miljoen) waarin met name de positieve effecten van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds tot uitdrukking komen. De grootste nadelen

zien wij terug op programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (-/- € 2,1 miljoen) , waarin we de bijstelling van de leges omgevingsvergunningen hebben opgenomen.

Na verwerking van de budgetbijstellingen bij deze Najaarsnota bedraagt het geprognosticeerde jaarresultaat 2025 ca. € 3,1 miljoen (positief), waarvan € 1,0 miljoen is verwerkt in de voorliggende Najaarsnota.

In deze Najaarsnota 2025 zijn de budgetten integraal bijgesteld naar actuele inzichten (peilmoment medio oktober 2025). Uiteraard kunnen zich in de laatste maanden van 2025 nog ontwikkelingen voordoen die van invloed zijn op het uiteindelijke jaarresultaat. In paragraaf '3.13 Risico's en aandachtspunten' hebben wij enkele ontwikkelingen en risico's benoemd die naar huidige inzichten mogelijk nog invloed hebben op het uiteindelijke jaarresultaat 2025.

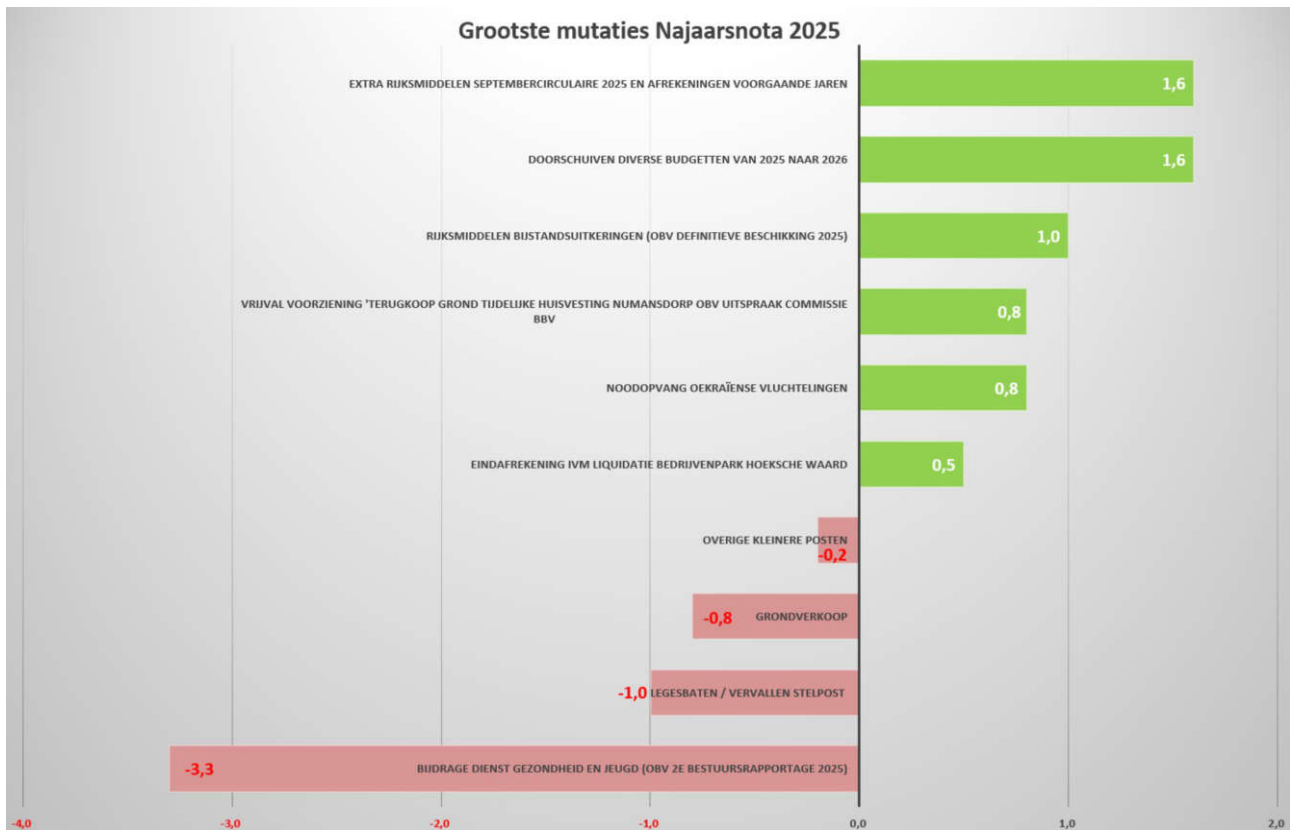
Grootste mutaties Najaarsnota 2025

In de Najaarsnota 2025 zijn op hoofdlijnen de volgende grote mutaties verwerkt:

(Bedragen x €1 mln)

Programma	Taakveld	Toelichting	2025
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering	Extra rijksmiddelen Septembecirculaire 2025 en afrekeningen voorgaande jaren	1,6
Diverse programma's	Diverse taakvelden	Doorschuiven diverse budgetten van 2025 naar 2026 (zie paragraaf '3.14 Budgetoverheveling')	1,6
6. Sociaal Domein	Inkomen	Rijksmiddelen bijstandsuitkeringen (obv definitieve beschikking 2025)	1,0
6. Sociaal Domein	Samenkracht en burgerparticipatie	Noodopvang Oekraïense vluchtelingen	0,8
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Grondexploitatie	Vrijval voorziening 'Terugkoop grond tijdelijke huisvesting Numansdorp obv uitspraak commissie BBV	0,8
3. Economie	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Eindafrekening ivm liquidatie Bedrijvenpark Hoeksche Waard	0,5
6. Sociaal Domein	Jeugdhulp	Bijdrage Dienst Gezondheid en Jeugd (obv 2e bestuursrapportage 2025)	-3,3
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Wonen en bouwen	Lagere legesbaten omgevingsvergunningen en vervallen stelpost (budget) voor vergunningen	-1,0
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Anterieure overeenkomsten	Incidentele grondverkoop van 2025 naar 2026	-0,8
Overig	Overig	Overige kleinere posten	-0,2
			1,0

Grafisch is het beeld van de grootste posten in deze Najaarsnota als volgt (bedragen x €1 mln):

Effecten Najaarsnota op het structurele begrotingssaldo ná 2025

In november 2025 heeft de raad de begroting 2026 vastgesteld. Het structurele begrotingssaldo uit de begroting 2026 vormt bij deze Najaarsnota het uitgangspunt. De begroting 2026 was structureel sluitend in 2026.

De voorliggende Najaarsnota 2025 heeft niet alleen betrekking op de jaarschijf 2025, maar hierin nemen wij ook de structurele doorwerking op het structurele begrotingssaldo mee op de navolgende jaarschijven. Hiermee beogen wij de raad een zo actueel mogelijke doorkijk te geven op de volgende begrotingsjaren.

(Bedragen x €1 mln)

Doorwerking najaarsnota op jaarschijven 2026 en verder	2026	2027	2028
Structureel begrotingssaldo 2026-2028	0,0	-0,6	-4,0
Tussentijdse begrotingswijzigingen			
1e BW 2026: Septembercirculaire 2025	1,7	0,7	0,5
2e BW 2026: Versterking organisatie	-0,9	-0,7	-0,8
Structureel begrotingssaldo 2026-2028 na begrotingsraad november 2025 (A)	0,8	-0,6	-4,2
Totaaleffect Najaarsnota 2025	-0,7	0,2	0,2
- waarvan incidentele effecten Najaarsnota (m.n. grondverkoop)	0,9	0,0	0,0
- waarvan structurele effecten Najaarsnota 2025 (B)	-1,6	0,2	0,2
Structureel begrotingssaldo 2026-2028 na Najaarsnota 2025 (A+B)	-0,8	-0,4	-4,1

De bedragen zijn weergegeven in miljoenen en afgerond op 1 decimaal. Derhalve worden bedragen kleiner dan €50.000 weergegeven als € 0,0 mln.

De Najaarsnota 2025 heeft op de jaarschijf 2026 een negatief effect, met name als gevolg van een aantal budgetten die doorschuiven naar 2026. De effecten na 2026 zijn gering (licht positief). Het structurele begrotingssaldo voor 2026 en 2027 ná verwerking van deze Najaarsnota ligt tussen de +/- € 0,4 miljoen en +/- € 0,8 miljoen (negatief). In 2028 is sprake van een begrotingstekort van ruim € 4 miljoen.

Reservepositie

In deze Najaarsnota wordt een aantal reserves bijgesteld. In 2025 storten wij middelen (terug) in reserves danwel onttrekken wij minder aan reserves omdat betreffende kosten niet, in mindere mate of later worden gemaakt. Per saldo betreft het hier een bedrag van € 6,8 miljoen. Voor verdere toelichting verwijzen wij u naar hoofdstuk 3.11 van deze Najaarsnota.

Investeringsen

In deze Najaarsnota actualiseren wij ons investeringsprogramma. Hieruit volgt dat wij in 2025 extra investeringen opnemen van € 0,7 miljoen. Voor nadere toelichting verwijzen wij u naar hoofdstuk 3.12 van deze Najaarsnota.

Doorschuiven activiteiten/budgetten 2025 naar 2026

In 2025 is een aantal activiteiten nog niet volledig uitgevoerd. Bij deze Najaarsnota is geïnventariseerd welke werkzaamheden doorlopen in 2026. Om in januari 2026 direct verder te kunnen gaan met deze werkzaamheden, stellen wij voor om de bijbehorende budgetten van totaal € 1,6 miljoen (ca. 0,5 % van het begrotingstotaal) nu reeds door te schuiven naar 2026 en daarmee niet te wachten tot de bestemming van het jaarresultaat 2025, waarvan de besluitvorming plaatsvindt imedio 2026. Een specificatie van de betreffende posten en de daarbij behorende toelichting is opgenomen in paragraaf 3.14 van deze Najaarsnota.

2 Beleidsrapportage

Per programma leggen wij verantwoording af over de voortgang van de maatschappelijke effecten, doelen en speerpunten uit de actuele programmabegroting. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een indicator en indien nodig geven wij een toelichting.

	Gereed
	Uitvoering loopt conform planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Tot het programma Bestuur en Ondersteuning behoren de taakvelden bestuur, burgerzaken (inclusief dienstverlening) en beheer overige gebouwen en gronden.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
0.1 Het realiseren van ambities door bestuurlijke en ambtelijke samenwerking.	0.1.1 Versterken samenwerking met inwoners en overheidsparticipatie.	2024 - 2026	Naar verwachting wordt in het vierde kwartaal van 2025 het evaluatierapport van de Participatievisie opgeleverd. Op basis hiervan wordt een voorstel voorbereid wat we met de aanbevelingen uit het rapport willen doen. Volgens de vastgestelde visie was het evaluatierapport al in 2023 beloofd
	0.1.2 Versterken van triple-helix samenwerking.	2024 - 2026	Samenwerking wordt steeds intensiever, ook in regionaal verband. Binnen Regio Deal ZHD is samenwerking bedrijfsleven, onderwijs en overheid zelfs specifiek speerpunt
	0.1.3 Blijven inzetten op de verbinding en samenwerking met de ons omliggende gemeenten op basis van een eigen agenda.	doorlopend	Binnen ZHD wordt met andere gemeenten gewerkt aan uitvoering Regio Deal. Verkenning naar samenwerking op andere dossiers loopt binnen de ZHD. Verder maakt de gemeente HW onderdeel uit van de R8 (grote heringedeelde gemeenten in Nederland).
0.2 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn tevreden over de professionele en persoonlijke dienstverlening.	0.2.1 De dienstverlening is voor iedereen toegankelijk.	doorlopend	
	0.2.2 Correcte basisregistraties.	doorlopend	
	0.2.3 We streven ernaar dat onze inwoners onze dienstverlening waarderen met een 8.	doorlopend	
	0.2.4 Zoveel mogelijk een antwoord in het eerste contact.	doorlopend	
0.3 Komen tot een integrale toekomstvisie voor de lange termijn (2040). Doel is om een gezamenlijke stip aan de horizon te krijgen waar de gemeente samen met de samenleving komt tot leidende principes die helpen bij het maken van beleidskeuzes in de toekomst.	0.3.1 Opleveren 'Verhaal van de Hoeksche Waard'.	september 2025	23 september 2025 is de toekomstvisie en daarmee ook het verhaal van de Hoeksche Waard door de gemeenteraad vastgesteld.
0.4 Een gemeenteraad in positie met behulp van optimale ondersteuning van de gemeenteraad conform het plan Raadsondersteuning.	0.4.1 Organiseren van adequate ondersteuning in kwaliteit door het organisatieonderdeel griffie, ondersteund en aangevuld door de reguliere bedrijfsvoeringsteams uit de ambtelijke organisatie in casu de PIJOFACH-taken.	doorlopend	

2.2 Programma 1 Veiligheid

Tot het programma Veiligheid behoren de taakvelden crisisbeheersing en brandweer en openbare orde (inclusief handhaving) en veiligheid.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken	
1.1 Alle inwoners, ondernemers en bezoekers van de Hoeksche Waard voelen zich veilig.	1.1.1 We voeren 10 integrale controles/ werkbezoeken uit waarmee we zorgen voor een eerlijk ondernemersklimaat en het verbeteren van de informatiepositie en bewustwording.	jaarlijks		
	1.1.2 We werken gebiedsgericht, waarmee we veiligheid verankeren in wijken en buitengebieden door o.a. het geven van voorlichting over veiligheidsvraagstukken en High Impact Crimes.	doorlopend		
	1.1.3 We beperken zo veel als mogelijk woonoverlast door casuïstiek tijdig en integraal te bespreken. De tafel 'Woonoverlast' biedt een platform om actualiteiten en casuïstiek periodiek met de juiste partners te bespreken. Inzet van buurtbemiddeling speelt daarbij een belangrijke preventieve rol. Om adequaat te handelen bij langdurige ernstige woonoverlast gebruiken we de mogelijkheden van de wet Woonoverlast.	doorlopend		
	1.1.4 We dragen bij aan het creëren van 2 JOP's waar bewoners samen kunnen komen.	jaarlijks		
	1.1.5 We zetten in op betrokkenheid van inwoners door aandacht te hebben voor hun inzet en dragen bij aan nabijheid en dorpsgericht werken.	doorlopend		
	1.1.6 We werken samen met de politie aan preventieve en repressieve acties ten aanzien van de verkeersveiligheid.	doorlopend		
1.2 We verstrekken vergunningen voor horeca en evenementen.	1.2.1 Naast schoon, heel en veilig dragen we ook bij aan vormen van vermaak. Evenementen in diverse stijlen en horeca maken hier deel van uit. We onderwerpen vergunningaanvragen onder andere aan veiligheidscriteria en bibob-toetsen. Daarnaast voeren we controles op basis van de Alcoholwet uit en schouwen we evenementen. Waar nodig volgen (bestuurlijke) waarschuwingen of maatregelen.	doorlopend		
1.3 We werken naast veilig ook aan "schoon" en "heel".	1.3.1 Het veiligheidsgevoel wordt ook versterkt door een schone omgeving waar herstel van kapot straatmeubilair snel plaats vindt. Onze handhavers (boa's) hebben een signaleringsfunctie, reageren op meldingen van overlast in de brede zin van het woord en zijn oren en ogen in de wijken en dorpen. We treden dienstverlenend op en handhaven waar nodig met boetes of bestuurlijke maatregelen.	doorlopend		
	1.3.2 We realiseren de invulling van 10 formatieplaatsen. In het najaar zetten we in op formatieuitbreiding van 10 naar 12 formatieplaatsen voor 2025. De invulling van de formatie maakt controle en handhaving beter.	2024	✓	De twee extra formatieplaatsen zijn inmiddels gevuld

2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare ruimte

Tot het programma Verkeer, Vervoer en Openbare ruimte behoren de taakvelden verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens, economische havens en waterwegen, openbaar vervoer, wegen, openbaar groen en (openlucht) recreatie, riolering, afval en begraaftplaatsen en crematoria.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
2.1 Iedere inwoner kan zich binnen het dorp van A naar B bewegen op duurzame, veilige wijze per auto, fiets of lopend.	2.1.1 Verkeersveiligheid binnen de dorpen verbeteren.	doorlopend	Met het vastgestelde Mobiliteitsplan is gewerkt aan een nieuw Uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Met dit plan, wat in oktober door het college is vastgesteld, gaan we verder met het realiseren van maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Dat doen we vooral door 'werk met werk' te maken.
	2.1.2 Aantal (openbare) laadpalen binnen de dorpen vergroten.	doorlopend	Op dit moment leggen we de laadpunten vraag gestuurd aan. 2025 zijn de uitvoeringsregels elektrisch laden vastgesteld. Hierin is ook proactieve plaatsing van laadpunten opgenomen.
	2.1.3 Verbeteren ontsluiting van de dorpen of verbeteren verbindingen binnen de dorpen.	doorlopend	Met de maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit werken we continu aan de verbetering van de bereikbaarheid van de Hoeksche Waard. Daarvoor lopen al diverse projecten maar gaan we, door werk met werk te maken, ook op meer plekken aan de slag.
2.2 Iedere inwoner en ondernemer kan op duurzame, betrouwbare, veilige en frequente wijze per fiets, auto en openbaar vervoer naar de andere dorpen en steden in de omgeving.	2.2.1 Verbeteren verbindingen tussen de dorpen.	doorlopend	Wegwerkzaamheden beïnvloeden de bereikbaarheid binnen de Hoeksche Waard. Daarom houden we continu zicht op datgene wat er in en rond de Hoeksche Waard gebeurt. En waar nodig stemmen we hierover af met de betrokken wegbeheerders.
2.3 Iedere inwoner en ondernemer maakt gebruik van de openbare ruimte om van te genieten, zich te bewegen en om elkaar te ontmoeten.	2.3.1 We richten de openbare ruimte klimaatbestendig in.	doorlopend	We voeren het vastgestelde uitvoeringsprogramma uit
	2.3.2 Versterken van de biodiversiteit en klimaatbestendigheid van de openbare ruimte.	doorlopend	Conform vastgestelde uitvoeringplannen klimaatadaptatie en biodiversiteit
	2.3.3 Wij houden in onze projecten en werkzaamheden rekening met integrale toegankelijkheid.	doorlopend	

2.4 Programma 3 Economie

Tot het programma Economie behoren de taakvelden economische ontwikkelingen, fysieke bedrijfsinfrastructuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en economische promotie.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
3.1 Betere ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven en instellingen.	3.1.1 Ruimte bieden voor circulaire, digitale en inclusieve activiteiten.	Doorlopend	
	3.1.2 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering (bedrijventerreinenstrategie incl. uitvoeringsprogramma).	Q3 2025 opgeleverd, daarna uitvoering.	
3.2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid.	3.2.1 Stimuleren kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken via o.a. accountmanagement, de Regio Deal en Economic Board.	Doorlopend	
3.3 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan de Hoeksche Waard.	3.3.1 (Evaluatie) Gebiedsmarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid.	2025 e.v.	
3.4 Profileren en positionering Hoeksche Waard.	3.4.1 Als onderdeel van het verhaal Hoeksche Waard het uitwerken van een perspectief/visie op de Hoeksche Waard als agrarische gemeente.	Onderdeel van Toekomstvisie Hoeksche Waard.	Perspectief/visie op de Hoeksche Waard als agrarische gemeente is onderdeel van de Toekomstvisie Hoeksche Waard.
3.5 Sterker ondernemersklimaat.	3.5.1 Stimuleren publiek/private samenwerking en alliantievorming.	Doorlopend	
	3.5.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap door actualisatie arbeidsmarktagenda en uitvoeringsprogramma.	Doorlopend	
	3.5.3 Faciliteren van bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in de Hoeksche Waard (SOB-H HW/Startsmart).	Doorlopend	
3.6 Versterken welzijn en welvaart via recreatie en toerisme.	3.6.1 Goede en frequente vervoersverbindingen over water en tussen stad en land.	2025 e.v.	In verband met de (financiële) problemen bij een belangrijke exploitant van vaarverbindingen staat het behoud van de vaarverbindingen "Rhoons Veer" en "Puttersveer" onder druk. Samen met onze partners (gemeenten en recreatieschap) onderzoeken we de mogelijkheden voor een nieuwe aanbesteding voor de komende jaren. In de tussentijd is er een tijdelijke overbrugging gerealiseerd.
	3.6.2 Aanbod ontwikkelen met en voor jongeren en jeugd.	2025 e.v.	
	3.6.3 Aantrekkelijke en duurzame verblijfsaccommodaties.	2025 e.v.	
	3.6.4 Beweegvriendelijke buitenruimte.	2025 e.v.	
	3.6.5 Uitbreiden aanbod voor waterrecreatie, dagrecreatie en evenementen.	2025 e.v.	
	3.6.6 Samenwerking en alliantievorming.	2025 e.v.	
	3.6.7 Aanbodversterking en ontwikkelingen met themalijnen.	2025 e.v.	

2.5 Programma 4 Onderwijs

Tot het programma Onderwijs behoren de taakvelden openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
4.1 Alle kinderen krijgen onderwijs in een duurzame en gezonde schoolomgeving.	4.1.1 We zorgen in nauwe samenwerking met de scholen voor goede onderwijshuisvesting door uitvoering van o.a. het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.	2025-2030	
4.2 Iedere Hoeksche Waarder krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via (voorschools) onderwijs te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn.	4.2.1 We bevorderen kansengelijkheid in de voorschoolse periode en in het onderwijs door o.a. zoveel mogelijk peuters met een VVE-indicatie te bereiken en te laten deelnemen aan het VVE-programma en door het faciliteren van het onderwijs voor nieuwkomers.	2025-2028	
	4.2.2 We faciliteren (mede) de thuiszittersaanpak Hoeksche Waard.	2025	
	4.2.3 We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk jeugdigen deelnemen aan onderwijs en met een startkwalificatie van school komen o.a. door het voldoende faciliteren van DG&J/Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten.	2025	
	4.2.4 We zetten de samenwerking met partners in het realiseren van kwalitatief goede VVE en kinderopvang voort door o.a. de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker VVE en het faciliteren van deskundigheidsbevordering voor de kinderopvang.	2025-2028	
	4.2.5 We bevorderen de kansengelijkheid in het onderwijs door bij te dragen aan leesbevordering en leesmotivatie vanuit het NPO budget door meer "bibliotheken op school" te realiseren.		✓

2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Tot programma Sport, Cultuur en Recreatie behoren de taakvelden sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie, musea, cultureel erfgoed en media. Ook het subsidiebeleid en welzijnswerk zijn in dit programma ondergebracht.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
5.1 Alle Hoeksche Waarders hebben toegang tot informatie.	5.1.1 We stimuleren en faciliteren een vitaal en maatschappelijk betrokken netwerk van gecertificeerde en vrijwilligersbibliotheken.	Doorlopend	We zetten in op het samengaan van de Bibliotheek Hoeksche Waard en de vrijwilligersbibliotheken Zuid- en Nieuw-Beijerland met ingang van 1 januari 2026.
5.2 Behoud en ontwikkelen van cultureel erfgoed in de Hoeksche Waard.	5.2.1 Restauratie en nieuwbouw van Fort Buitensluis.	2025 – 2026	De ontwikkelingen en uitvoering van (deel)projecten verlopen langzamer dan verwacht. Dit heeft onder andere te maken met het aanwijzen als gemeentelijk monument en een extra toetsingskader en geeft mogelijk een beperking op eerder gemaakte plannen.
5.3 Een sociaal en verbonden Hoeksche Waard, waar inwoners naar elkaar omzien en iedereen zichzelf mag zijn.	5.3.1 We stimuleren en faciliteren beweging, ontmoeting, sport en cultuur o.a. door voldoende accommodaties en voorzieningen.	Doorlopend	
	5.3.2 We stimuleren onderlinge samenwerking en faciliteren vitale en maatschappelijk betrokken verenigingen door uitvoering te geven aan de (verlengde) uitvoeringsagenda van de cultuurnota en de erfgoednota.	2025 – 2026, Geldt ook voor nota sport en bewegen.	
5.4 We stimuleren en faciliteren beweging, ontmoeting, sport en cultuur o.a. door voldoende accommodaties en voorzieningen.	5.4.1 Het voorkomen of uitstellen van zorg door preventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl door o.a. inzet vanuit het Lokaal Sportakkoord.	2025 e.v.	
	5.4.2 We stimuleren en faciliteren vitale en maatschappelijk betrokken verenigingen o.a. door de inzet van de combinatiefunctionarissen.	2025 e.v.	

2.7 Programma 6 Sociaal Domein

Tot het programma Sociaal Domein behoren de taakvelden samenkracht en inwonersparticipatie, wijkteams, inkomensregelingen, begeleide participatie, arbeidsparticipatie, maatwerkvoorzieningen (Wmo), maatwerkdienstverlening 18+, maatwerkdienstverlening 18-, geëscaleerde zorg 18+ en geëscaleerde zorg 18-.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
6.1 Alle inwoners, ondernemers en bezoekers van de Hoeksche Waard voelen zich veilig.	6.1.1 We faciliteren en stimuleren een preventieve werkwijze, evenals preventieve én curatieve activiteiten door o.a. - Het voortzetten van het netwerkoverleg Jeugd. - Het doorontwikkelen van Veilig opgroeien is teamwork. - Te werken aan de landelijke ontwikkelingen zoals Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. - Regionale samenwerking op ontwikkeling naar vernieuwd Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang.	2025 - 2027	De activiteiten genoemd onder 6.1.1 zijn inmiddels gestart en hebben hun eigen tijdsplan.
6.2 Een sociaal en verbonden Hoeksche Waard, waar inwoners naar elkaar omzien en iedereen zichzelf mag zijn. Iedere inwoner van de Hoeksche Waard van jong tot oud en ongeacht waar de wieg staat heeft de kans om een gezond en veilig leven te leiden en zich te ontwikkelen om naar vermogen mee te doen in de samenleving.	6.2.1 We stimuleren samenredzaamheid en participatie van de inwoners in de dorpen o.a. door: - Uitvoering te geven aan een visie Samen Leven. - Uitvoering te geven aan de Wonen Welzijn Zorg uitvoeringsagenda. - Onze jongerenparticipatie door te ontwikkelen. - Uitvoering te geven aan de Mantelzorgagenda. - Uitvoering te geven aan de agenda Complex Maatschappelijke Zorg. - Opstellen van een Lokaal Plan Beschermd Thuis en daar uitvoering aan te geven vanaf 1 januari 2025. - Werken aan beschikbare, bereikbare en betaalbare zorg (Transformatieagenda WMO). - Opstellen van een integraal uitvoeringsprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord. - Participeren in het Integraal Zorgakkoord. - Uitvoering te geven aan de Hervormingsagenda Jeugd. - De evaluatie aan het transformatieplan jeugd te gebruiken voor verdere ontwikkeling op jeugd zoals doorontwikkeling jeugdteam en 0-100 teams en verdere beleidsontwikkeling jeugd. - Realiseren van jongerenontmoetingsplekken.	2025-2027	De activiteiten genoemd onder 6.2.1 hebben allen hun eigen tijdsplan. De meeste lopen op schema. Vertraging zit er op het realiseren van de Jops. Deze hadden dit jaar gereed moeten zijn. De vertraging heeft diverse redenen, waaronder de lange trajecten rondom participatie en het verkrijgen van vergunningen. Inmiddels zijn 5 jops gerealiseerd. Er moeten er nog 4 komen waarvan 3 in ontwikkeling zijn.
6.3 Hoeksche Waarders hebben laagdrempelig, tijdig en adequaat toegang tot herkenbare hulp en ondersteuning in de buurt.	6.3.1 We faciliteren en stimuleren een preventieve werkwijze, evenals preventieve én curatieve activiteiten door o.a. gebiedsgerichte samenwerking te faciliteren vanuit onze rol als opdrachtgever.	2025 e.v.	
	6.3.2 We helpen inwoners met het vinden van een weg in alle regelingen door o.a.: - Heldere informatievoorziening over mogelijkheden en voorzieningen waar mensen gebruik van kunnen maken. - Het versterken van de sociaal sterke basis. - Ontwerp 0-100 teams. Hierin is er aandacht	2025 e.v.	

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
	voor mogelijkheden tot: - gebiedsgerichte samenwerking. - normaliseren en verbondenheid. - centrale toegang voor alle zorgvragen. - samenvoegen van 18-/18+. - versterken van de onderste lagen van de Pyramide. - expertise naar de voorkant halen.		
	6.3.3 We stimuleren en faciliteren (het gebruik van) algemene en collectieve voorzieningen boven maatwerkvoorzieningen door o.a.: - De toegang tot lokale (in)formele voorzieningen centraal in te richten met kundige professionals. - Inzicht en overzicht te creëren op het bestaande voorzieningenaanbod en de lokale ontwikkelingen om te kunnen sturen op de inzet van de juiste voorzieningen.	2025 e.v.	
6.4 Inwoners ervaren bestaanszekerheid en zijn, waar nodig met ondersteuning, zelfredzaam en dragen naar vermogen bij door middel van werk of vrijwilligerswerk.	6.4.1 Duurzame uitstroom naar de arbeidsmarkt middels ondersteuning van mensen die hulp nodig hebben bij het zoeken naar werk. 6.4.2 Voorkomen van problematiek op financieel gebied zodat inwoners mee kunnen blijven doen in onze samenleving door het opstellen van een beleidsplan Armoede en Schulden om inwoners te ondersteunen in financiële zelfredzaamheid.	Doorlopend	
		2025	Per 1 januari 2025 is het beleidsplan 'Waard om mee te doen' in werking getreden. De in dit beleidsplan genoemde activiteiten hebben allen hun eigen tijdsplan. Sommige activiteiten zijn al gestart en andere activiteiten moeten nog gestart worden.

2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Tot het programma Volksgezondheid en Milieu behoren de taakvelden volksgezondheid en milieubeheer (inclusief duurzamen energie)

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
7.1 Een sociaal en verbonden Hoeksche Waard, waar inwoners naar elkaar omzien en iedereen zichzelf mag zijn. Iedere inwoner van de Hoeksche Waard van jong tot oud en ongeacht waar de wieg staat heeft de kans om een gezond en veilig leven te leiden en zich te ontwikkelen om naar vermogen mee te doen in de samenleving.	7.1.1 We stellen een nota publieke gezondheid 2024 – 2027 op en geven daar uitvoering aan.	2024 - 2028	
	7.1.2 We stellen een preventie- en handavingsplan Alcohol 2024 – 2027 op en geven daar uitvoering aan.	2024 - 2027	✓ 2024-2028 looptijd
	7.1.3 We stellen een integraal uitvoeringsprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord op en voeren dat uit.	2024 - 2026	
7.2 In 2050 is de Hoeksche Waard klimaatneutraal.	7.2.1 We voeren het uitvoeringsprogramma 'Circulaire Economie (2022 – 2026)' uit en stimuleren daarmee inwoners en ondernemers om de beweging te maken naar een circulaire Hoeksche Waard.	2024-2026	
	7.2.2 We voeren het uitvoeringsprogramma 'Hoeksche Waard richting energieneutraal (2022 – 2026)' uit en stimuleren daarmee inwoners en	2024-2026	

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
	ondernemers om de beweging te maken naar een energieneutrale Hoeksche Waard.		
	7.2.3. We voeren het uitvoeringsprogramma 'Hoeksche Waard klimaatadaptief (2022 - 2026)' uit en stimuleren daarmee inwoners en ondernemers om de beweging te maken naar een klimaatrobuuste Hoeksche Waard.	2025 - 2026	
	7.2.4. We voeren het uitvoeringsprogramma biodiversiteit Hoeksche Waard (2022 - 2030) uit en stimuleren daarmee inwoners en ondernemers om de beweging te maken naar een grotere biodiversiteit in de Hoeksche Waard.	2025 - 2030	

2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Tot het programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening behoren de taakvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (anders dan bedrijventerreinen), wonen en bouwen.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
8.1 Actueel woonbeleid.	8.1.1 Woonvisie actualisatie (implementatie in Omgevingsvisie en daarnaast opstellen volkshuisvestelijk programma).	dec 2026	Proces opstellen volkshuisvestingsprogramma gestart (jan 25). Naar verwachting wordt deze in het laatste kwartaal van 2025 door het college vastgesteld. De huisvestingsverordening is geactualiseerd en vastgesteld in de raadsvergadering van oktober 2025.
8.2 Behoud van jonge huishoudens en instroom van jonge huishoudens faciliteren om de demografische balans te behouden.	8.2.1 Behoud van jonge huishoudens en faciliteren instroom.	doorlopend	De trend dat het zich meer (jongere) huishoudens in de Hoeksche Waard vestigen dan vertrekken zet zich naar verwachting door in 2025.
8.3 Een continue toevoeging van 500 woningen per jaar aan de woningvoorraad om te voldoen aan de vraag.	8.3.1 Voortgang behouden en versnellen woningbouwproductie.	doorlopend	Conform behoefte en ambitie wordt gestreefd naar een productie van 500 woningen per jaar. Naar verwachting van gemeente en betrokken partijen zal dit jaar het aantal gereedmeldingen rond de 300 woningen liggen.
8.4 Een kwalitatief woningbouwprogramma met de juiste woning op de juiste plek, conform de WWZ-visie.	8.4.1 Activiteiten ter realisatie van onze doelstelling 'de juiste woning op de juiste plek', waaronder woningbouw van voldoende betaalbare woningen en huisvesting voor ouderen en overige aandachtsgroepen.	doorlopend	Het woningbouwprogramma is in lijn met de Woondealafspraken o.a. omtrent aantallen en prijssegmenten en wordt jaarlijks in geactualiseerd en voor instemming aan de provincie aangeboden. In het eerste kwartaal van 2025 is het woningbouwprogramma in de vorm van een bouwkaart gedeeld.
8.5 Het grondbeleid inzetten als een middel om onze (ruimtelijke) opgaven en doelstellingen te verwezenlijken.	8.5.1. De Nota Kostenverhaal wordt geactualiseerd met oog op een effectief grondbeleid.	maart 2026	In 2024 is gestart met het opstellen van een nieuwe programma kostenverhaal. In het eerste kwartaal van 2026 wordt deze ter vaststelling aangeboden.
8.6 Inwerkingtreding omgevingswet.	8.6.1 Realisatie van een gebiedsdekkend omgevingsplan.	dec 2031	In 2023 is gestart met het omgevingsplan buitengebied als eerste stap richting het gebiedsdekkend omgevingsplan. Verwachting is dat een

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
			gebiedsdekkend omgevingsplan in 2032 haalbaar is.
8.7 Woningbehoefteonderzoek	8.7.1 In navolging van de provinciale prognoses wordt de gemeentelijke woningbehoefteprognose geactualiseerd.	dec 2024	✓ Woningbouwbehoefteonderzoek vastgesteld (17 sept 2024)

3 Financiële rapportage

In de Najaarsnota 2025 stellen wij de budgetten, de investeringskredieten en de reserves integraal bij. Hierbij zijn de inzichten tot en met medio oktober meegenomen.

Hieronder zijn per programma (en per taakveld) de mutaties opgenomen. De mutaties groter dan € 250.000 worden hierbij, conform de financiële verordening, afzonderlijk toegelicht. Van de mutaties in de budgetten maken wij een integrale begrotingswijziging. Hiervoor verwijzen wij naar bijlagen bij deze Najaarsnota.

3.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 0 Bestuur en Ondersteuning zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
0.1 Bestuur	-156	-
0.2 Burgerzaken	19	-
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-327	In de begroting hebben wij de kosten van leegstandspanden niet opgenomen. Deze panden zijn nog niet verkocht danwel in gebruik door partijen. Hiervoor stellen wij het budget over 2025 bij (-/- 0,3 mln)
Eindtotaal	-463	

3.2 Programma 1 Veiligheid

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 1 Veiligheid zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	124	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-94	-
Eindtotaal	30	

3.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare ruimte

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
2.1 Verkeer en vervoer	114	-
2.3 Recreatieve havens	-7	-
2.4 Economische havens en waterwegen	80	-
2.5 Openbaar vervoer	4	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-0	-
7.2 Riolering	-327	Investerings in de riolering zijn in 2025 niet volledig uitgevoerd en schuiven door naar 2026. Dit leidt tot een lager btw voordeel in 2025 (ca. -/- € 0,3 mln) en een hoger btw voordeel in 2026.
7.3 Afval	-200	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-0	-
Eindtotaal	-337	

3.4 Programma 3 Economie

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 3 Economie zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
3.1 Economische ontwikkeling	285	Op de budgetten voor gebiedsmarketing (m.n. niet inhuren gebiedsmarketeer) en vrijetijdseconomie zijn voordelen gerealiseerd.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	493	In verband met de liquidatie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard in 2025 ontvangen wij het resterende vermogen (banksaldo) retour.
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-5	-
3.4 Economische promotie	51	-
Eindtotaal	824	

3.5 Programma 4 Onderwijs

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 4 Onderwijs zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
4.1 Openbaar basisonderwijs	-7	-
4.2 Onderwijshuisvesting	92	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-130	-
Eindtotaal	-46	

3.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(bedragen x € 1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
5.1 Sportbeleid en activering	25	-
5.2 Sportaccommodaties	1.124	De uitvoering van de bouwkundige renovatie werkzaamheden bij zwembad 't Centrum worden deels in 2026 uitgevoerd. Dit vanwege een lopend onderzoek naar vleermuizen die aldaar zijn aangetroffen. In 2025 wordt wel een start gemaakt met de elektrotechnische werkzaamheden. De werkzaamheden zullen zoveel als mogelijk worden uitgevoerd in periode dat het zwembad is gesloten (tussen september 2025 - maart 2026). Dit om de overlast van de gebruikers te minimaliseren en zodat het zwembad voor het nieuwe seizoen in gebruik genomen kan worden.
5.4 Musea	1	-
5.5 Cultureel erfgoed	51	-
5.6 Media	-49	-
Eindtotaal	1.151	

3.7 Programma 6 Sociaal Domein

De mutaties van de budgetten in 2024 die betrekking hebben op programma 6 Sociaal Domein zijn opgenomen in onderstaande tabel. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan €250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	770	In het kader van de opvang van Oekraïense vluchtelingen ontvangen wij meer rijksmiddelen, o.a. de sanitaire units en de herinrichting van het achterplein.
6.3 Inkomensregelingen	1.128	Op basis van de definitieve beschikking bijstandsuitkering 2025 van het Rijk ontvangen wij in 2025 € 1 mln meer aan rijksmiddelen. Deze zijn met name het gevolg van de verhoging van het minimumloon (prijsseffect). De budgetten hebben wij bij de Voorjaarsnota reeds bijgesteld met +/- € 0,4 mln, waardoor verdere bijstelling in deze Najaarsnota voor de jaarschijf 2025 niet nodig is.
6.5 Arbeidsparticipatie	32	
6.4 WSW en beschut werk	87	-
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	33	-
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	103	-
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	85	-
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-2.036 -984 -509 -13	De kosten voor jeugdhulp worden verantwoord op diverse taakvelden binnen dit programma. In de raadsvergadering van 23 september is de zienswijze op de eerste bestuursrapportage 2025 van de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) behandeld. Daarin is een hogere deelnemersbijdrage opgenomen voor Hoeksche Waard van € 3,8 mln. Uit de tweede bestuursrapportage 2025 blijkt dat de kosten voor onze gemeente iets gunstiger uitvallen, waardoor wij uiteindelijk de deelnemersbijdrage aan de DG&J met € 3,3 mln moeten verhogen.
6.822 Jeugdreclassering 6.821 Jeugdbescherming 6.792 PGB Jeugd	-175 31 413	
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	184	-
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	3	-
Eindtotaal	-847	

3.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 7 Volksgezondheid en Milieu zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
7.1 Volksgezondheid	-107	-
7.4 Milieubeheer	-319	Via de decembercirculaire 2024 ontvingen de 24 RES (Regionale Energie Strategie)gemeenten middelen voor Natuur bij energieprojecten om de natuur bij energieprojecten te versterken. Deze middelen ontvingen wij voor de gehele regio. In juni 2025 is de bestemming van het resultaat 2024 vastgesteld. Hierbij zijn rijksmiddelen voor de RES, specifiek de middelen voor Natuur bij Energieprojecten, toegevoegd aan de algemene reserve. Via deze najaarsnota storten wij deze middelen alsnog in de reserve Duurzaamheid om deze middelen daarmee voor de regio beschikbaar te houden voor natuurprojecten.
Eindtotaal	-426	

3.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening

De mutaties van de budgetten in 2025 die betrekking hebben op programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening zijn opgenomen in onderstaande tabel.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.253	In de Voorjaarsnota 2025 namen wij een incidentele baat op van € 0,9 miljoen vanwege een grondverkoop bij Burgemeester de Vries Broekmanlaan in Oud Beijerland. Deze grondverkoop vindt plaats in 2026, waardoor deze opbrengst ook doorschuift. Verder hebben wij de ramingen voor de anterieure overeenkomsten geactualiseerd waarbij in 2025 nog voorbereidingskosten verwachten. Wij verrekenen deze voorbereidingskosten, bij het afsluiten bij de anterieure overeenkomsten, met initiatiefnemers.
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	794	In de jaarrekening 2024 was een voorziening opgenomen voor de terugkoop van de grond na 15 jaar in het kader van de tijdelijke woningen in Numansdorp. Conform uitspraak van de Commissie BBV dient deze verplichting opgenomen te worden in de de jaarrekening als "Niet uit de balans blijvende verplichting". Hierdoor valt de eerder gevormde voorziening vrij in 2025.
8.3 Wonen en bouwen	-1.651	Als gevolg van achterblijven van een aantal grotere woningbouwprojecten verwachten wij in 2025 minder vergunningsaanvragen. Hierdoor stellen wij de legesopbrengsten over 2025 naar beneden bij (-/-€ 1,7 mln). Naast het lagere aantal woningbouw aanvragen zien wij dat de instroom van reguliere vergunningaanvragen stabiel blijft, maar niet voldoende om het verschil te compenseren. De eerder in de begroting opgenomen stelpost (budget voor omgevingsvergunningen laten wij daardoor ook vrijvallen (€ 0,7 mln). Deze aframing wordt daarbij overigens niet op dit taakveld verantwoord, maar op taakveld 0.4 waar dit budget oorspronkelijk ook was opgenomen (zie onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien").
Eindtotaal	-2.110	

3.10 Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

De mutaties van de budgetten in 2024 die betrekking hebben op de Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien zijn opgenomen in onderstaande tabel. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan €250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2025	Toelichting
0.4 Overhead	1.182	Betreft o.a. vrijval van de eerder in de begroting opgenomen stelpost (uitgavenbudget; € 0,7 mln) voor vergunningen welke gerelateerd is aan de lagere legesbaten omgevingsvergunningen (zie toelichting taakveld 8.3). Daarnaast is sprake van een aantal overige budgetbijstellingen (voordelen) op dit taakveld (per saldo € 0,5 mln) van bedrijfsvoeringskosten (niet volledig bestede inhuurbudgetten, niet volledig bestede opleidingsbudgetten en extra kosten voor software).
0.5 Treasury	10	-
0.61 OZB woningen	-164	-
0.62 OZB niet-woningen	112	-
0.8 Overige baten en lasten	0	-
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	2.062	Op basis van de septembercirculaire 2025 ontvangen wij € 4,2 mln aan extra rijksmiddelen vanuit het gemeentefonds, waarvan een groot deel (€ 2,8 mln) betrekking heeft op compensatie door het Rijk voor jeugdhulpuitgaven over 2023 en 2024. Deze middelen (-/- € 2,8 mln) storten wij in de algemene reserve, aangezien dit een compensatie over voorgaande jaren betreft. Daarnaast ontvangen wij, als onderdeel van deze extra middelen, middelen voor de Tweede Kamer verkiezingen waarvoor wij het betreffende budget (-/- € 0,2 mln) opnemen op taakveld "0.2 Burgerzaken" en middelen voor een aantal andere kleinere taakmutaties (-/- € 0,3 mln). Tot slot hebben wij in 2025 over voorgaande jaren € 0,7 mln aan middelen ontvangen.
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-15	-
Eindtotaal	3.187	

3.11 Reserves

In deze Najaarsnota wordt een aantal reserves bijgesteld. Deze bijstellingen zijn veelal het gevolg van bijstellingen in uitgaven die uit deze reserves worden gedekt. Indien de uitgaven niet of niet volledig plaatsvinden, vloeien deze middelen terug in de reserve waaruit zij eerder zijn onttrokken.

De bijstellingen van de reserves zijn opgenomen in onderstaand overzicht. De mutaties in de reserves groter dan € 250.000 worden, conform de financiële verordening, toegelicht.

De onttrekkingen uit reserves evenals de lagere stortingen in de reserves worden weergegeven als +/+. De (hogere) stortingen in de reserves evenals de lagere onttrekkingen aan de reserves worden weergegeven als -/-.

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving reserve	2025	2026	2027	2028	Toelichting grootste mutaties
Algemene reserve	-3.752	-10	0	0	Via de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds ontvingen wij € 2,8 mln aan compensatie voor kosten jeugdhulp over de jaren 2023 en 2024. Gezien het feit dat dit een compensatie over voorgaande jaren betreft, storten wij deze middelen in de algemene reserve. Daarnaast is het budget van een aantal in de begroting opgenomen tijdelijke beleidsimpulsen, waaronder de middelen voor Jeugdhulp naar voren ad € 0,5 mln en een aantal kleinere tijdelijke beleidsimpulsen van in totaal € 0,3 mln niet (volledig) nodig gebleken, waardoor deze middelen niet onttrokken behoeven te worden uit deze reserve (€ 0,8 mln). Tot slot is in 2025 een nalatenschap van een inwoner uit de gemeente ontvangen. Aangezien op dit moment nog geen bestemming is gevonden, storten wij deze middelen (0,2 mln) in de Algemene reserve. Zodra een bestemming is gevonden, kan dit worden gedekt uit de Algemene reserve.
Reserve doorontwikkeling organisatie	-500	0	0	0	De huidige prognose van uitgaven en verplichtingen geeft aan dat er minder middelen nodig zijn voor de doorontwikkeling in 2025, waardoor deze middelen terugvloeien naar deze reserve.
Reserve Duurzaamheid	-823	0	0	0	Via de decembercirculaire 2024 ontvingen wij RES (Regionale Energie Strategie) middelen om de 'natuur bij energieprojecten' te versterken. Deze middelen ontvingen wij voor de gehele regio. In juni 2025 is de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 vastgesteld. Hierbij zijn rijksmiddelen voor de RES, specifiek de middelen voor Natuur bij Energieprojecten, toegevoegd aan de algemene reserve. Via deze najaarsnota storten wij deze middelen alsnog in de reserve Duurzaamheid

Omschrijving reserve	2025	2026	2027	2028	Toelichting grootste mutaties
					om deze middelen daarmee voor de RES-regio beschikbaar te houden. Ook de niet in 2025 bestede middelen storten wij in deze reserve.
Reserve flankerend beleid	527	0	0	0	Bijstelling middelen in het kader van flankerend beleid.
Reserve fractiebudget	-26	0	0	0	-
Reserve invoering omgevingswet	-210	0	0	0	-
Reserve kostenverhaal ruimtelijke ontwikkelingen	-480	-724	-5	-50	De bijdrage in het kader van Participatiefonds Oude Mol. De bijdrage worden niet (volledig) in 2025 verstrekt. Derhalve vervalt ook de onttrekking aan de reserve. In 2026 verwachten wij een aantal bijdragen, met name in het kader van de Torensteepolder, Numansdorp, welke wij storten in deze reserve.
Reserve tijdelijke beleidsimpuls	-1.500	1.312	0	0	Diverse tijdelijke beleidsimpuls (o.a. Warmtevisie, Dorpsagenda's, Omgevingsvisie 2050, onderzoek huisvesting, datagedreven werken, duurzame vitaliteit) die in 2025 niet of niet volledig zijn uitgevoerd, krijgen in 2026 (of later) een vervolg.
Reserve kapitaallasten	-53	-13	2	2	-
Totaal	-6.817	565	-3	-48	

Algemene toelichting op de tabel

Uit de tabel blijkt dat in 2025 voor € 6,8 miljoen aan middelen (terug)vloeien naar/worden gestort in reserves. Hiervan heeft € 3,8 miljoen betrekking op de algemene reserve. Belangrijkste oorzaken hierbij zijn de incidentele middelen die wij over voorgaande jaren (2023 en 2024) van het Rijk hebben ontvangen voor de tekorten in de jeugdhulp en enkele niet (volledig) ingezette tijdelijke beleidsimpuls waarvan de midelen terugvloeien in de algemene reserve. De dekking van deze tijdelijke beleidsimpuls kwam ook vanuit deze reserve.

Daarnaast wordt een aantal tijdelijke beleidsimpuls (ongeveer € 1,3 miljoen) doorgeschoven naar 2026.

3.12 Investerings

De onderstaande mutaties (bijstellingen) op de investeringskredieten zijn in deze Najaarsnota verwerkt. De investeringen groter dan € 250.000 zijn, conform de uitgangspunten uit de financiële verordening, toegelicht.

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving investering	Toelichting	2025	2026	2027	2028
Mobiliteit Centrale As Numansdorp	-	-	-	-	-
Maatschappelijk Volkstuinencomplex Heinoord	-	35	13	0	0
Upgraden plantsoenen Proeftuin Numansdorp	-	10	-	-	-
Riool Karel Doormanstraat e.o. bovengronds Oud Beijerland	-	-	-	-	-
Restauratie kazerne fort Buitensluis Numansdorp	-	4	-	-	-
Cultuur Fort Buitensl. Restauratie bijgebouw Numansdorp	-	-	-	-	-
Cultuur Fort Buitensl. Wandel- en fietspaden Numansdorp	-	-61	-	-	-
Veiligheidshek toren Hitsertse kade	-	13	-	-	-
Invoering wegcategoryseringsplan Hoeksche Waard	-	-	-	-	-
Civiele kunstwerken 2025	-	-100	-	-	-
Riolering Duikerskruising 's-Gravendeel	-	-	-	-	-
Vervanging meubilair	-	13	-	-	-
Magazijnstellingen Werkbedrijf (HW Werkt!)	-	-10	-	-	-
Grondaankoop	-	181	-	-	-
Geschutsbedingen en verbindingstunnels	-	24	-	-	-
Bomvrije luiken kazerne	-	3	-	-	-
Herstel vloeren en ramen	-	30	-	-	-
Cultuur Fort Buitensl. Installatie Kazerne Numansdorp	-	-	-	-	-

Omschrijving investering	Toelichting	2025	2026	2027	2028
Brug Oud Beijerland (BR202)*	In 2023 is geconstateerd dat het brugdek in Oud Beijerland aan de onderzijde betonschade vertoont. Door nader onderzoek in 2024 en 2025 is gebleken dat het uitvoeren van plaatselijke reparaties niet voldoende is. Om de veiligheid van de brug te kunnen blijven garanderen in de komende jaren is het noodzakelijk om het gehele dek te vervangen. Hiervoor is het benodigde investeringskrediet 0,5 mln hoger.	550	-	-	-
Vervanging mobiele telefonie	Door het telefoonvervangingsbudget in te zetten voor de vervanging van 8 GB-laptops naar 16 GB-modellen, versterken we direct de digitale slagkracht, verbeteren we de medewerkerstevredenheid en bereiden we de organisatie voor op de inzet van AI. Er is geconstateerd dat de telefoons nog langer mee kunnen. Op deze manier wordt een hardware uitdaging opgelost zonder budgetverhoging.	-	-900	900	-
Vervanging werkplekken	-	-	900	-900	-
Restauratie kerktoren Laurentiuskerk Mijnsheerenland	-	52	0	0	-
Eindtotaal		743	13	0	0

Toelichting tabel

Bovenstaande tabel laat zien dat sprake is van een verhoging van de investeringen van in totaal € 0,7 miljoen met name in het kader van een noodzakelijke investering in een brugin Oud Beijerland. In de tabel is verder een verschuiving opgenomen in enkele ICT-investeringen (telefonie/werkplekken) om hiermee aan te sluiten bij geplande vervangingsmomenten. Tot slot is in de tabel een aantal investeringen opgenomen waarvan per saldo de verhoging van de investering nihil is omdat tegenover deze (extra) investeringen bijdragen van derden danwel subsidies staan. Relevante vermeerderingen en verminderingen zijn opgenomen in de begrotingswijziging (bijlage 2) bij deze Najaarsnota.

De afschrijvingslasten die met deze investeringskredieten samenhangen zijn ook (meerjarig) verwerkt (als exploitatielast) in deze Najaarsnota.

De raad wordt door middel van deze Najaarsnota gevraagd om de bijstellingen op deze investeringskredieten te voteren.

Langere feitelijke gebruiksduur bruggen

In bovenstaand investeringsoverzicht is een investering in een brug opgenomen. Uit onderzoek is gebleken dat de feitelijke gebruiksduur van deze investering op 50 jaar ligt. In de Nota Waardering, activering en afschrijving activa is voor dergelijke investeringen een afschrijvingstermijn opgenomen van 25 jaar. Hierdoor wijkt de feitelijke gebruiksduur af van de 'boekhoudkundige' afschrijvingstermijn. Om de feitelijke gebruiksduur in lijn te brengen met de boekhoudkundige afschrijvingstermijn, stellen wij de raad voor om voor deze brug de afschrijvingsduur aan te passen in 50 jaar. In bovenstaand investeringsoverzicht is hiermee reeds rekening gehouden. Wij zullen deze aanpassing eveneens verwerken in de eerstvolgende actualisatie van de Nota, waardering en afschrijving vaste activa.

3.13 Risico's en aandachtspunten

In deze paragraaf benoemen wij een aantal actuele ontwikkelingen. Deze kunnen mogelijk nog van invloed zijn op het geprognosticeerde jaarresultaat 2025, zoals opgenomen in hoofdstuk 1.2 Samenvattend beeld, of op de meerjarenramingen vanaf 2026.

Decembercirculaire

In december ontvangen wij de Decembercirculaire 2025 van het Rijk. Hierin kunnen nog financiële mutaties zijn opgenomen.

Participatiewet

In 2026 ontvangen wij ongeveer € 2,5 mln aan extra rijksmiddelen. Deze extra middelen houden met name verband met de verhoging van het minimumloon (prijscompensatie), de harmonisatie van de jongerennorm (18-20 jaar) en de implementatie van 'Participatiewet in balans'. Daarnaast is sprake van zogenoemde 'herverdeeeffecten' in de rijksbijdrage (actualisatie van paramaters op basis waarvan de rijksbijdrage door het Rijk wordt vastgesteld). Aan de kostenkant houden wij voorzichtigheidshalve rekening met eenzelfde stijging van de kosten voor de bijstand, maar de exacte omvang hiervan is op dit moment lastig te bepalen. Via de Voor- en Najaarsnota 2026 monitoren wij de (kosten)ontwikkelingen hierin en stellen zonodig de budgetten bij.

Voorziening wethouderspensioenen

De omvang van de voorziening Wethouderspensioenen om aan te toekomstige pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders te kunnen voldoen is mede afhankelijk van de rentestand. In december 2025 publiceert het Rijk de circulaire, waarin de verplicht toe te passen rekenrente wordt opgenomen op basis waarvan de (actuariële) berekeningen voor de pensioenverplichtingen gemaakt kunnen worden. Jaarlijks bepalen wij bij de jaarrekening de exacte omvang van deze voorziening. Een (mogelijke) vrijval van een deel van deze voorziening of (extra) dotatie kan effect hebben op het jaarrekeningsaldo 2025.

Het kabinet werkt aan een wetsvoorstel met als doel dat per 1 januari 2028 ook de politieke ambtsdragers overgaan naar het nieuwe pensioenstelsel (ihkv de Wet toekomst pensioenen). Dit betekent dat deze pensioenen ook worden ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) en dat de opgebouwde voorziening voor de pensioenaanspraken in 2028 ook zal worden overgedragen van gemeenten aan het ABP. In de huidige voorziening wordt rekening gehouden met een omvang van 100% van de pensioenaanspraken. Bij het ABP wordt rekening gehouden met een bepaalde dekkingsgraad. Als deze dekkingsgraad op het moment van overdracht hoger is dan 100%, dan dienen gemeenten extra middelen over te dragen aan het ABP.

De omvang van de huidige voorziening wordt jaarlijks door een externe partij (ProAmbt) berekend op basis van de actuele waarde (actuariële berekeningen). Deze berekening van ProAmbt wijkt af vooralsnog af van de berekening die door het ministerie van BZK wordt gehanteerd voor de benodigde omvang van de voorziening, doordat verschillende uitgangspunten voor deze berekening worden gehanteerd. Dit geldt voor meerdere gemeenten. De commissie BBV zal zich hier de komende periode over buigen en aangeven wat de (mogelijke) gevolgen hiervan zijn voor de wijze van verantwoording in de jaarrekening 2025.

3.14 Overheveling budgetten

De raad heeft bij de begroting 2025 de budgetten voor 2025 vastgesteld. Een aantal activiteiten waarvoor de raad budget in 2025 heeft toegekend, wordt naar verwachting uitgevoerd in 2026.

Om te voorkomen dat deze werkzaamheden vertraging oplopen, stellen wij voor om de budgetten, die samenhangen met deze werkzaamheden, nu al door te schuiven naar 2026, zodat deze budgetten per 1 januari 2026 direct beschikbaar zijn voor de uitvoering. Als wij dit voorstel pas bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2025 aan de raad voorleggen, zijn deze budgetten pas beschikbaar in juli 2026, wat mogelijk tot vertraging leidt in de uitvoering.

Het doorschuiven van budgetten is uitsluitend onder bepaalde voorwaarden toegestaan. Het moet hierbij gaan om incidentele budgetten en projecten waarvan de werkzaamheden in 2025 zouden plaatsvinden, maar door omstandigheden nu doorschuiven naar 2026. Daarnaast dient de uitvoering aan te vangen per 1 januari 2026.

In onderstaande tabel zijn de activiteiten/budgetten opgenomen die wij in 2025 niet (volledig) kunnen uitvoeren en waarvan wij het budget doorschuiven naar 2026. Het gaat om een totaalbedrag van (afgerond) € 1,6 miljoen.

(Bedragen x €1000)

Programma	Toelichting	2025	2026
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Incidentele onderzoekskosten voor project "transitie wegen WSHD" vangen in 2026 aan.	103	-103
	Enkele werkzaamheden (o.a. boomaanplant) in het kader van Laning Puttershoek vangen in 2026 aan	58	-58
	De uitvoering van de realisatie oeverbescherming buitenkant eiland is vertraagd in verband met een langere voorbereidingstijd en vanwege de complexiteit.	80	-80
Totaal 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte		241	-241
5 Sport, cultuur en recreatie	De uitvoering van de bouwkundige renovatie werkzaamheden bij zwembad 't Centrum worden deels in 2026 uitgevoerd. Dit vanwege een lopend onderzoek naar vleermuizen die aldaar zijn aangetroffen. In 2025 wordt wel een start gemaakt met de elektrotechnische werkzaamheden. De werkzaamheden zullen zoveel als mogelijk worden uitgevoerd in periode dat het zwembad is gesloten (tussen september 2025 - maart 2026). Dit om de overlast van de gebruikers te minimaliseren en zodat het zwembad voor het nieuwe seizoen in gebruik genomen kan worden.	1.125	-1.125
	Doorschuiven budget voor notariële kosten naar 2026. Het notarieel passeren van enkele aktes (ivm recht van opstal) vindt in 2026 plaats.	25	-25
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie		1.150	-1.150
6 Sociaal domein	Vanuit de septembercirculaire 2025 zijn middelen vanuit het Rijk beschikbaar gekomen voor de implementatie van "Participatiewet in balans". In 2025 hebben wij hieraan nog geen uitvoering kunnen geven.	98	-98
	Aan de middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld in het kader van sociale infrastructuur (waaronder een impulsbudget) hebben wij in 2025 nog geen uitvoering kunnen geven.	92	-92
Totaal 6 Sociaal domein		190	-190
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	Het project "E-mailarchivering" loopt door in 2026.	23	-23
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien		23	-23
Eindtotaal		1.603	-1.603

Bijlagen

gemeente
Hoeksche Waard

Bijlage 1: Administratieve begrotingswijziging

Onderstaande tabel bevat de administratieve begrotingswijziging oftewel de budget neutrale begrotingswijziging (verschuivingen tussen programma's) die in deze Najaarsnota zijn doorgevoerd. Via een budgettaire neutrale wijziging worden betreffende budgetten op het juiste taakveld verantwoord.

(Bedragen x 1.000)

Programma	Soort	Taakveld	2025	2026	2027	2028
0 Bestuur en ondersteuning	Lasten	0.1 Bestuur	0	0	0	0
	Totaal Lasten		0	0	0	0
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning			0	0	0	0
1 Veiligheid	Lasten	1.2 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
	Totaal Lasten		0	0	0	0
Totaal 1 Veiligheid			0	0	0	0
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Baten	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0
	Totaal Baten		0	0	0	0
	Lasten	2.1 Verkeer en vervoer	-973	-246	-246	-246
		2.2 Parkeren	246	246	246	246
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	727	0	0	0
		7.2 Riolerings	0	0	0	0
		7.3 Afval	34	34	34	34
		7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0
	Totaal Lasten		34	34	34	34
Totaal 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte			34	34	34	34
4 Onderwijs	Lasten	4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0
		4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	0
	Totaal Lasten		0	0	0	0
Totaal 4 Onderwijs			0	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	Lasten	5.2 Sportaccommodaties	0	0	0	0
	Totaal Lasten		0	0	0	0
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie			0	0	0	0
6 Sociaal domein	Baten	6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0
	Totaal Baten		0	0	0	0
	Lasten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-50	-50	0	0
		6.3 Inkomensregelingen	50	50	0	0
		6.811 Beschermd wonen (Wmo)	261	0	0	0
		6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-261	0	0	0
	Totaal Lasten		0	0	0	0
	Ontrekking	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.387	0	0	0
		6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-1.387	0	0	0
	Totaal Ontrekking		0	0	0	0
Totaal 6 Sociaal domein			0	0	0	0
7 Volksgezondheid en milieu	Lasten	7.4 Milieubeheer	-34	-34	-34	-34
	Totaal Lasten		-34	-34	-34	-34
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu			-34	-34	-34	-34
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Lasten	8.1 Ruimte en leefomgeving	0	0	0	0
		8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0
	Totaal Lasten		0	0	0	0
Totaal 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening			0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	Lasten	0.4 Overhead	0	0	0	0
	Totaal Lasten		0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien			0	0	0	0
Eindtotaal			0	0	0	0

Bijlage 2: Begrotingswijziging

Onderstaande tabel bevat de begrotingswijziging (excl. de administratieve wijzigingen uit bijlage 1) behorend bij deze Najaarsnota, bestaande uit de mutaties in de exploitatie (baten, lasten, stortingen in reserves en onttrekkingen uit reserves) en de mutaties op de investeringen (investeringskredieten) zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze Najaarsnota.

Exploitatie

Onderstaande tabel bevat de begrotingswijziging van de exploitatiebudgetten. De toename van de kosten/verlaging van de baten zijn hierbij weergegeven als -/-. De toename van de baten/afname van de lasten zijn weergegeven als +/+.

Bedragen x €1.000

Programma	Soort	Taakveld	2025	2026	2027	2028
0 Bestuur en ondersteuning	Baten	0.2 Burgerzaken	40	0	0	0
		0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	67	10	10	10
	Totaal Baten		107	10	10	10
	Lasten	0.1 Bestuur	143	-25	0	0
		0.2 Burgerzaken	-21	0	0	0
		0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-394	-32	-36	-41
	Totaal Lasten		-272	-57	-36	-41
	Storting	0.1 Bestuur	-13	0	0	0
	Totaal Storting		-13	0	0	0
	Ontrekking	0.1 Bestuur	-285	0	0	0
	Totaal Ontrekking		-285	0	0	0
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning			-463	-47	-26	-31
1 Veiligheid	Baten	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	179	0	0	0
		1.2 Openbare orde en veiligheid	-20	0	0	0
	Totaal Baten		159	0	0	0
	Lasten	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-55	0	0	0
		1.2 Openbare orde en veiligheid	-10	-81	-18	-18
	Totaal Lasten		-66	-81	-18	-18
	Ontrekking	1.2 Openbare orde en veiligheid	-64	64	0	0
	Totaal Ontrekking		-64	64	0	0
Totaal 1 Veiligheid			30	-18	-18	-18
2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Baten	2.1 Verkeer en vervoer	320	250	0	0
		2.5 Openbaar vervoer	140	0	0	0
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	571	21	21	21
		7.2 Riolering	-355	0	0	0
		7.3 Afval	-200	0	0	0
		7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1	0	0	0
	Totaal Baten		476	271	21	21
	Lasten	2.1 Verkeer en vervoer	-171	-374	-25	-25
		2.3 Recreative havens	-7	0	0	0
		2.4 Economische havens en waterwegen	80	-80	0	0
		2.5 Openbaar vervoer	-101	-35	0	0
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-285	-332	-93	-93
		7.2 Riolering	28	0	0	0
		7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1	0	0	0
	Totaal Lasten		-456	-821	-118	-118
	Storting	2.1 Verkeer en vervoer	-35	-13	0	0
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	106	0	0	0
	Totaal Storting		71	-13	0	0
	Ontrekking	2.1 Verkeer en vervoer	0	0	2	2
		2.5 Openbaar vervoer	-35	35	0	0
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-392	181	0	0
	Totaal Ontrekking		-427	216	2	2
Totaal 2 Verkeer, vervoer en openbare ruimte			-337	-347	-95	-95
3 Economie	Baten	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	507	0	0	0
		3.4 Economische promotie	53	0	0	0
	Totaal Baten		560	0	0	0
	Lasten	3.1 Economische ontwikkeling	335	0	0	0
		3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-14	-1	-2	-2

Programma	Soort	Taakveld	2025	2026	2027	2028
	Totaal Lasten	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	81	0	0	0
		3.4 Economische promotie	6	0	0	0
	Storting		409	-1	-2	-2
		3.1 Economische ontwikkeling	50	0	0	0
	Totaal Storting	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	86	0	0	0
			136	0	0	0
	Ontrekking	3.1 Economische ontwikkeling	-100	0	0	0
		3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-172	0	0	0
	Totaal Ontrekking	3.4 Economische promotie	-8	0	0	0
			-280	0	0	0
Totaal 3 Economie			824	-1	-2	-2
4 Onderwijs	Baten	4.1 Openbaar basisonderwijs	-7	-7	-7	-7
		4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	37	50	0	0
	Totaal Baten		29	42	-7	-7
		4.2 Onderwijshuisvesting	92	0	0	0
	Lasten	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-157	14	2	2
			-65	14	2	2
	Storting	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	10	10	0	0
			10	10	0	0
	Ontrekking	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-20	-20	0	0
			-20	-20	0	0
Totaal 4 Onderwijs			-46	47	-5	-5
5 Sport, cultuur en recreatie	Baten	5.1 Sportbeleid en activering	-10	0	0	0
		5.2 Sportaccommodaties	316	0	0	0
	Totaal Baten	5.4 Musea	3	0	0	0
		5.6 Media	36	0	0	0
	Lasten		346	0	0	0
		5.1 Sportbeleid en activering	35	-25	0	0
	Totaal Lasten	5.2 Sportaccommodaties	817	-1.125	0	0
		5.4 Musea	-2	0	0	0
	Ontrekking	5.5 Cultureel erfgoed	51	-1	-1	-1
		5.6 Media	-85	-11	0	0
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie	Totaal Lasten		815	-1.162	-1	-1
		5.2 Sportaccommodaties	-10	0	0	0
	Totaal Ontrekking		-10	0	0	0
			-10	0	0	0
			1.151	-1.162	-1	-1
6 Sociaal domein	Baten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	359	0	0	0
		6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	47	0	0	0
	Totaal Baten	6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	370	0	0	0
		6.3 Inkomensregelingen	1.056	2.716	2.716	2.716
	Lasten	6.4 WSW en beschut werk	-325	0	0	0
		6.5 Arbeidsparticipatie	265	0	0	0
	Totaal Lasten		1.773	2.716	2.716	2.716
		6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.021	-277	-31	-31
	Storting	6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	3	0	0	0
		6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	450	-52	0	0
	Totaal Storting	6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-337	0	0	0
		6.3 Inkomensregelingen	86	-2.814	-2.716	-2.716
	Ontrekking	6.4 WSW en beschut werk	412	485	488	475
		6.5 Arbeidsparticipatie	-233	0	0	0
	Totaal Ontrekking	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-2.036	0	0	0
		6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-984	0	0	0
	Totaal Ontrekking	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-509	0	0	0
		6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-13	0	0	0
	Totaal Ontrekking	6.792 PGB Jeugd	413	0	0	0
		6.811 Beschermd wonen (Wmo)	188	0	0	0
	Totaal Ontrekking	6.821 Jeugdbescherming	31	0	0	0
		6.822 Jeugdreclassering	-175	0	0	0
	Totaal Ontrekking		-1.683	-2.658	-2.258	-2.271
		6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15	0	0	0
	Storting	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	403	0	0	0
		6.3 Inkomensregelingen	14	0	0	0
	Totaal Storting		431	0	0	0
		6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-625	24	0	0
	Totaal Ontrekking	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-716	47	0	0
			-716	47	0	0

Programma	Soort	Taakveld	2025	2026	2027	2028
		6.3 Inkomensregelingen	-28	0	0	0
		6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-85	0	0	0
		6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	85	0	0	0
	Totaal Ontrekking		-1.368	71	0	0
Totaal 6 Sociaal domein			-847	130	458	444
7 Volksgezondheid en milieu	Baten	7.1 Volksgezondheid	15	3	3	3
		7.4 Milieubeheer	-2.330	2.028	0	0
	Totaal Baten		-2.315	2.031	3	3
	Lasten	7.1 Volksgezondheid	-122	-45	0	0
		7.4 Milieubeheer	3.101	-2.294	0	0
	Totaal Lasten		2.978	-2.339	0	0
	Storting	7.4 Milieubeheer	-823	0	0	0
	Totaal Storting		-823	0	0	0
	Ontrekking	7.4 Milieubeheer	-266	266	0	0
	Totaal Ontrekking		-266	266	0	0
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu			-426	-42	3	3
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Baten	8.1 Ruimte en leefomgeving	23	1.892	-4	41
		8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	951	-121	17	0
		8.3 Wonen en bouwen	-1.676	0	0	0
	Totaal Baten		-701	1.771	13	41
	Lasten	8.1 Ruimte en leefomgeving	-983	-307	-1	-1
		8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-154	121	-17	0
		8.3 Wonen en bouwen	25	0	0	0
	Totaal Lasten		-1.111	-186	-18	-1
	Storting	8.1 Ruimte en leefomgeving	-83	-724	-5	-50
		8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4	0	0	0
	Totaal Storting		-87	-724	-5	-50
	Ontrekking	8.1 Ruimte en leefomgeving	-210	0	0	0
	Totaal Ontrekking		-210	0	0	0
Totaal 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening			-2.110	860	-10	-10
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	Baten	0.4 Overhead	30	0	0	0
		0.61 OZB woningen	-164	0	0	0
		0.62 OZB niet-woningen	112	0	0	0
		0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	4.829	0	0	0
		0.8 Overige baten en lasten	-45	0	0	0
	Totaal Baten		4.762	0	0	0
	Lasten	0.4 Overhead	1.917	-852	-135	-135
		0.5 Treasury	10	-1	-1	-1
		0.8 Overige baten en lasten	210	0	0	0
		0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-15	0	0	0
	Totaal Lasten		2.122	-853	-136	-136
	Storting	0.4 Overhead	164	0	0	0
		0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-2.767	0	0	0
		0.8 Overige baten en lasten	-165	0	0	0
	Totaal Storting		-2.768	0	0	0
	Ontrekking	0.4 Overhead	-928	695	0	0
	Totaal Ontrekking		-928	695	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien			3.187	-158	-136	-136
Eindtotaal			964	-738	169	150

Investeringsen / financiële vaste activa

Onderstaande tabel bevat de begrotingswijziging van de mutaties in de investeringen. De vermeerdingen worden hierbij weergegeven als een +/+; de verminderingen worden weergegevens als een -/-.

Bedragen x €1.000

Omschrijving investering	Soort	2025	2026	2027	2028
Mobiliteit Centrale As Numansdorp	Vermeerdering	879	0	0	0
	Vermindering	-879	0	0	0
Maatschappelijk Volkstuinencomplex Heinenoord	Vermeerdering	35	13	0	0
Upgraden plantsoenen Proeftuin Numansdorp	Vermeerdering	10	0	0	0
Riool Karel Doormanstraat e.o. bovengronds Oud Beijerland	Vermeerdering	355	0	0	0
	Vermeerdering	-355	0	0	0
Restauratie kazerne fort Buitensluis Numansdorp	Vermeerdering	4	0	0	0
Cultuur Fort Buitensl. Restauratie bijgebouw Numansdorp	Vermeerdering	163	0	0	0
	Vermindering	-163	0	0	0
Cultuur Fort Buitensl. Wandel- en fietspaden Numansdorp	Vermeerdering	-61	0	0	0
Veiligheidshek toren Hitsertse kade	Vermeerdering	13	0	0	0
Invoering wegcategoryseringsplan HW	Vermeerdering	64	0	0	0
	Vermindering	-64	0	0	0
Civiele kunstwerken 2025	Vermindering	-134	0	0	0
	Vermeerdering	34	0	0	0
Riolering Duikerskruising 's-Gravendeel	Vermeerdering	900	0	0	0
	Vermindering	-900	0	0	0
Vervanging meubilair 2025	Vermeerdering	13	0	0	0
Magazijnstellingen Werkbedrijf (HW Werkt!)	Vermeerdering	-10	0	0	0
Grondaankoop	Vermeerdering	181	0	0	0
Geschutsbedingen en verbindingstunnels	Vermeerdering	96	0	0	0
	Vermindering	-72	0	0	0
Bomvrije luiken kazerne	Vermeerdering	14	0	0	0
	Vermindering	-11	0	0	0
Herstel vloeren en ramen	Vermeerdering	90	0	0	0
	Vermindering	-60	0	0	0
Cultuur Fort Buitensl. Installatie Kazerne Numansdorp	Vermeerdering	-183	0	0	0
	Vermindering	183	0	0	0
Brug Oud Beerland (BR 202)	Vermeerdering	550	0	0	0
Vervanging mobiele telefonie 2026	Vermeerdering	0	-900	900	0
Vervanging werkplekken 2027	Vermeerdering	0	900	-900	0
Restauratie kerktoeren Laurentiuskerk Mijnsheerenland	Vermeerdering	52	0	0	0
Eindtotaal		743	13	0	0